

er ved bedre Helsen og gør deres Arbejde med mere Lyst, medens enhver er tilfreds, og Utilfredshed er Fader til alt Tab, medens tilfredse Arbejdere giver Balancen." Det er Ting, som de Herrer konservative Ordførere kunde have godt af at læse; der siges klart og tydeligt, at allerede den Gang havde man i Udlandet i de store Virksomheder indset, at 8 Timers Systemet var det bedste.

Det kommer ganske vist som et Slag i Ansigtet paa hele den gamle Nationaløkonomi, som den Gang lærte, at den sidste Time af Arbejdstiden var den, som skulde give Arbejdsgiveren Fortjeneste. Men de yngre Arbejdsgivere, som indser Fordelen ved 8 Timers Systemet, siger udtrykkelig om den sidste Time: Det er i den, vi har vore største Tab, thi da er Arbejderen træt, da kan han ikke passe Maskinen saa godt som i de første Timer, og de fleste Maskinuheld, de fleste større Tab i Fabrikken har vi i den sidste Time, den giver vi derfor med Glæde Afkald paa. Det er en Ting, som Storfabrikkerne i Udlandet har kunnet forstaa; her i Landet, hvor vi kører med Stude, er det naturligvis ikke saa let for Fabrikkerne at indse det; dog er der Folk ogsaa her i Landet, som forlængst har indset det og indført moderne Arbejdsmaader. De eneste, som nu stritter imod, er faktisk kortsynede Fabrikker og kortsynede Politikere, som skal tjene Fabrikernes Interesser og tale deres Sag, men i øvrigt har den almindelige offentlige Mening anerkendt, at 8 Timers Systemet er det baade for Arbejderen og Arbejdsgiveren bedste Arbejdssystem.

Der er navnlig een Ting, man har gjort gældende mod 8 Timers Arbejdsdagen, nemlig dette, at den medførte, at Arbejderne fik for megen Tid til at gaa paa Værtshus. Jeg skal ikke undlade ogsaa at betone, at i Begyndelsen af Halvfemserne, da man indførte 8 Timers Systemet i Australien og i de større Virksomheder i England og Amerika, skriver netop Hygiejniskere, at det havde den Virkning, at Arbejderne gik mindre paa Værtshus, nu havde de Tid til, skriver udtrykkelig en østrigsk Læge, Dr. Scherger, at gaa i deres Kolonihaver om Sommeren og deres Foreninger om Vinteren, i det hele taget til mere at leve for deres egne Interesser og for deres Familie, i Stedet for at de tidligere, naar de var trætte af den lange Arbejdstid, gik paa Værtshus. Det forekommer mig, at de Herrer skulde vende tilbage til en mere moderne Opfat-

telse af, hvad der tjener ikke blot Arbejdernes, men ogsaa Arbejdsgivernes Interesser, ved at støtte den Bevægelse, der ude i Verden er for at lovfæste 8 Timers Arbejdsdagen.

I øvrigt maa jeg sige, at det er ikke noget nyt, at der er en saadan Modstand mod et socialt Fremskridt, det er noget, vi altid har set. Naar der var Tale om, at de fattigste i Samfundet skulde have bedre Vilkaar, har man sagt: hvis det bliver indført, vil Alverden falde til Paaske; hvis det vedrører Industrien, siger man: Fabrikkerne vil ikke arbejde længere, de vil hellere kaste deres Formue i Atlanterhavet end at arbejde med et saadant System. Der er intet nyt under Solen, jeg kan ikke nægte mig den Glæde med Formandens Tilladelse at oplæse et lille Stykke af en berømt Forfatter, nemlig Charles Dickens, om, hvorledes det gik til, da man i England indførte 10 Timers Arbejdsdagen. Jeg oplæser det af en lille Bog, skrevet af en østrigsk Nationaløkonom, Lujo Brentano, og oversat til Dansk af det ærede Medlem Hr. Fraenkel. Det er skrevet, efter at den 10 Timers Arbejdsdag var indført, og det havde vist sig, at dens Indførelse havde bevirket, at Antallet af Maskinstole i Tekstilindustrien var mere end fordoblet, altsaa at Fabrikernes Virksomhed var gaaet meget stærkt frem. Saa skriver Dickens i 17de Kapitel af „Strenge Tider“: „Visselig havde man aldrig haft saa skørt Porcelæn som det, hvoraf Spinderiejerne i Slotheim vare gjorte. Hvor forsigtig man end tog paa dem, gik de dog saa let itu, at man ikke kunde væрге sig mod Mistanke om, at de allerede forud havde været sprukne. De gik itu, naar de skulde sende Børnene fra Fabrikken til Skolen, de gik itu, naar der blev udnævnt Inspektører for at føre Tilsyn med Fabrikkerne, de gik itu, naar disse Inspektører ikke ansaa dem for fuldkommen berettigede til at lade deres Arbejdere sønderrive af Maskinerne...“ „Saa tidt en Slotheimer saa, at man gjorde ham Uret — hvilket vilde sige, saa tidt man ikke overlod ham fuldkommen til sig selv, men vilde gøre ham i ringeste Maade ansvarlig for sine Handlinger —, saa tidt fremførte han den skrækelige Trusel, at han hellere vilde kaste sin Formue i det atlantiske Ocean end finde sig deri. Ved flere Lejligheder havde denne Trusel dødelig forskrækket Indenrigsministeren“ — den højtærede Indenrigsminister —, „men med alt det var Slotheimerne dog saa praktiske, at de ikke